

För Sverige nya *Coleoptera*.

Av

THURE PALM.

Harpalus (Harpaloderus) rufitarsis DFT.

²⁷/₁₀ 1927. Surmossevägen, Omberg. 1 ♂, 1 ♀ under stenar å av överståndare svagt beskuggad uthuggning i 50-årigt kulturbestånd av gran, tall och lärk. Läget är något fuktigt i västsluttning, och marken beklädes av en yppig vegetation av *Hylocomium*, nässlor, tistlar, hallon o. a. örter. — ²¹/₁₁ 1926. Stocklycke övre äng, Omberg. 1 ♀ bland mossor i den på örter, olika buskar och trädslor rika ängen. Friskt läge och västsluttning.

THOMSONS *H. ignavus* (enligt GRILL = *rufitarsis* DUFT.), som är anträffad i Skåne och på Öland, får enligt GANGLBAUER (Die Käfer von Mitteleuropa) och REITTER (Fauna Germanica) anses vara synonym med *honestus* DFT., d. v. s. den art, vars mörka översida skimrar i blått eller grönt. Hos Ombergs-ex. är färgen helsvart, varjämte ♀♀ sakna den tandformigt utdragna sömvinkeln å täckvingarna, som karakteriserar *honestus* ♀.

Genom vänlig förmedling av Redaktör ANTON JANSSON, som jämte Fil. Lic. CARL H. LINDROTH fastställt det rätta namnet på arten, har ♂-ex. jämförts med ett franskt *rufitarsis*-ex. och befunnits väl överensstämma med detta, utom i det avseendet, att det utländska ex. saknar övertaliga borst å de två nästsista buksegmenten, medan Ombergs-djuret har 2—3 på ena och 5—6 på andra sidan av dessa segment.¹

H. rufitarsis, som torde stå *honestus* DFT. synnerligen nära, hör hemma i Syd- och Mellaneuropa, men är, ehuru mycket sällsynt, även funnen i Nordtyskland och Danmark.

Aphodius (Bodilus) immundus CREUTZ.

²⁴/₉ 1929. Nässja s:n, Östergötland. 1 ex. i kospilling, i sällskap med *A. nitidulus* FABR., *rufus* MOLL., *sordidus* FABR. m. fl., å de med enbuskar bevuxna sandkullarna vid Vätternstranden. —

¹ Denna karaktär är variabel även hos andra *Harpalus*-arter t. ex. *serripes* SCH.

Inom undersläktet *Bodilus* kännes arten igen på helt matta elytra och en liten skarp tand i skuldervinkeln.

A. immundus, som lever i olika slags spillning, är utbredd över större delen av Europa och är enligt GRILL ännu icke bekant från Norge och Finland, men väl från Danmark, varest arten förekommer sällsynt på spridda lokaler å öarna. — Redaktör ANTON JANSSON, Örebro, har godhetsfullt granskat ex.

Scymnus Apetzi MULS.

I en av aspsly igenvuxen hage ett par kilometer v. om Svanesund på ön Orust i Bohuslän fann jag d. $\frac{10}{7}$ 1928 1 ex. av denna art, som är *frontalis* FABR. mycket närstående men som utmärker sig genom avsevärt kortare och mera avrundad kropp. Då emellertid kroppsformen i viss mån varierar hos skilda individer av arterna, åtskiljas dessa säkrast på hanens 5:te ventralsegment, som hos *Apetzi* baktill är brett och djupt bågformigt utskuret, medan det hos *frontalis* är svagt utbuktat med nedtryckt kant.

Bestämningen har kontrollerats av Överingenjör J. SAINT CLAIRE-DEVILLE, Sarrebruck, Frankrike, som därjämte haft vänligheten översända utländskt jämförelsematerial. För att om möjligt få ytterligare belägg för artens förekomst i Sverige skrev jag till Fil. Lic. CARL H. LINDROTH, som i Göteborgs Naturhistoriska Museum uppdagade tre säkra *Apetzi*-ex., 1 ♂ och 1 ♀ från Lerum i Västergötland (SANDIN) samt 1 ♂ från Äs i Södermanland (I. B. ERICSON). Även Redaktör ANTON JANSSON, Örebro, har bland sina *Scymni* en *Apetzi*-♀ från Öland.

S. Apetzi är i Medelhavsländerna vanlig, blir mot norden alltmera sällsynt, men är förut anträffad så långt norrut som vid Tysklands Östersjökust.

Dasytes (Mesodasytes) aerosus KIESW.

$\frac{2}{6}$ 1927. Borgholms ruin, Öland. 5 ex. ♂♂ och ♀♀, på blommande *Crataegus*. — Redaktör ANTON JANSSON har därjämte meddelat mig, dels att han ävenledes på Öland d. $\frac{7}{7}$ 1928 tagit 3 ex. vid St. Rör under hävning på busk- och annan vegetation uppe på krönet ovan lövskogen, dels att han i en coleoptersamling från Gotland däri sett 2 ex. fångade vid Skälsö d. $\frac{18}{7}$ 1926 av Folkskollärare AXEL OLSSON.

Med *D. aerosus* tillföres den öländska och gotländska faunan ännu en sydlig art, vars hemland är södra och mellersta Europa, men som i senare tid även är känd från norra Tyskland och Danmark.

Byretsdommer Cand. Jur. VICTOR HANSEN, Köpenhamn, har haft vänligheten bestämma de av mig tagna exemplaren.

Ptinus bicinctus STRM.

²⁰/₃ och ²¹/₇ 1928. Holmen, Svanhals s:n, Östergötland. 1 ♂ och 1 ♀ under stenar intill ladugårdsväggen, 1 ♀ bland mossor kring tallstam i strandskogen vid Tåkern.

P. bicinctus liknar mest *fur* L., men skiljer sig från denna art bl. a. därigenom att thorax saknar gula hårlinjer, att hanens skuldor är något avrundade och att honans tredje antennled är längre, ungefär dubbelt så lång som bred.

P. bicinctus är funnen i våra grannländer samt är i övrigt utbredd över större delen av Europa, Kaukasien och Nordamerika. Arten uppehåller sig enligt REITTER särskilt i gamla trälador.

Ptinus villiger REITT. (*pilosus* J. SAHLB. nec MÜLL.).

²⁵/₄ 1929. Holmen, Svanhals s:n, Östergötland. 1 ♀ under sten vid ladugårdsväggen. — *P. villiger* är liksom *subpilosus* STRM. långhårig, men den avviker från denna art genom halssköldens insnörning, som hos ♂ ligger bakom mitten, och de längre mellersta antennlederna, som hos ♀ äro dubbelt så långa som breda eller längre. Kroppsformen är hos ♀ mera långsträckt och färgen mörkare än hos *subpilosus*.

P. villiger har i Finland (W. HELLEN, Übersicht der Ptiniden Finlands. Notulae Entomologicae 1925, h. 4) tidigare varit förväxlad med *pilosus* MÜLL., och att detta även hos oss kan vara händelsen förefaller ej osannolikt. Kontinentens *pilosus*, varav jag genom förmedling av Fil. Lic. CARL H. LINDROTH haft tillfälle se ex. från Göteborgs Naturhistoriska Museum, skiljer sig från *villiger* genom sin tvära med tätstående glänsande, avplattade korn försedda halssköld. — Enligt utländska källor uppehåller sig *P. villiger* i närheten av människoboningar, är i Finland (loc. cit.) vitt utbredd och allmän samt förekommer utom Europa även i Kaukasien, Ussuri och Nordamerika.¹

Samtliga ex. av denna och föregående art har Fil. Mag. WOLTER HELLEN, Universitetsmuseet, Helsingfors, haft vänligheten kontrollera bestämningen av.

¹ Sedan detta skrivits, har jag vid Holmen återfunnit arten bland smolk i gamla trälador samt i mängd på en uthusvägg vid Råneå, Norrbotten. Därjämte har fil. lic. C. H. LINDROTH meddelat, att åtskilliga *villiger*-ex., tagna av G. F. MÖLLER vid Trälleborg på 1860-talet, finnas i Göteborgs museum, varest de i samlingen felaktigt burit etiketten *pilosus* MÜLL. eller *subpilosus* STRM. Härav framgår, att *villiger* även hos oss torde vara utbredd över hela landet.

Sitona regensteinensis HBST.

Av denna på täckvingarnas långa borst och den även i längdriktningen välvda halsskölden lätt igenkännliga art har jag sedan länge ägt 1 ex. i samlingen, taget i trakten omkring Trolleholm i mellersta Skåne, dock utan anteckning om fyndplatsen.

S. regensteinensis är på närmaste håll funnen i Jylland, varest arten lever sällskapligt på *Sarothamnus*, stundom också på *Cytisus laburnum*. I Tyskland (enligt REITTER, Fauna Germanica) förekommer den på *Spartium scoparium*. — Bestämningen har Byrettsdommer Cand. Jur. VICTOR HANSEN, Köpenhamn, godhetsfullt kontrollerat.

Bagous brevitarsis VICTOR HANSEN.

$\frac{1}{5}$ 1929. Svälunge, Tåkernstranden, Östergötland. 1 ex. vid sällning av växtlämningar (*Lemna*, *Helodea*, *Equisetum* m. fl.), uppkastade å den sumpiga grässtranden i inre delen av vik, fylld av tät vattenväxtvegetation.

Auktor, som granskat ex., meddelar i brev bl. a. följande: »... Jeg er ikke i Tvivl om, at Deres Dyr er *brevitarsis*. Siden denne Arts Beskrivelse har jeg kun en Gang hørt om Dyret, nemlig fra Prof. Hustache i Frankrig, der er Specialist i Snudebiller. Han har 2 franske Eks., som han ved Sammenligning med Typen har konstateret som sikre *brevitarsis*, hvis Artberettigelse han anser for givet . . . . .»

Beskrivning på *B. brevitarsis* finnes bl. a. i Danmarks Fauna. Biller IV. Snudebiller.